

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym
oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu
Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych
(druk nr 485)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa zmienia ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Zgodnie z art. 38 ustawy – Prawo o ruchu drogowym kierujący pojazdem jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu dokument stwierdzający zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzający opłacenie składki tego ubezpieczenia. Przepis art. 129 ust. 2 pkt 8 lit c ustawy formułuje uprawnienie dla Policji do uniemożliwienia korzystania z pojazdu, jeżeli kierujący nim nie okazał ww. dokumentu. Nieokazanie takiego dokumentu skutkuje także zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego (art. 132 ust.1 pkt 6 ustawy) oraz usunięciem pojazdu z drogi, na koszt właściciela (art. 130a ust. 1 pkt 2 ustawy).

Przedmiotowa ustawa liberalizuje powyższe rozwiązania. Zgodnie z nowelizacją uniemożliwienie korzystania z pojazdu, jego obligatoryjne odholowanie i zatrzymanie dowodu rejestracyjnego (w sytuacji nieokazania stosownego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia) dotyczyć będzie jedynie obywateli państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członków Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu - EFTA (Islandii, Liechtensteinu, Norwegii) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

W zakresie zmian w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli

Komunikacyjnych, opiniowana ustawa wprowadza możliwość nieinformowania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego o nieokazaniu przez kontrolowanego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia, jeżeli organ przeprowadzający kontrolę uzyskał informację z centralnej ewidencji pojazdów, potwierdzającą zawarcie stosownej umowy.

Nowelizacja pozostawia bez zmian sankcję związaną z nieposiadaniem dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartą w kodeksie wykroczeń (kto prowadzi na drodze publicznej pojazd, nie mając przy sobie wymaganych dokumentów podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany). Nowelizacja nie zmienia także rozwiązań dotyczących konieczności wniesienia stosownych opłat za niewykonanie obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia, zawartych w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Zmiany wprowadzone ustawą będą miały wpływ na kontrolę ruchu drogowego dokonywaną przez funkcjonariuszy Policji, a także funkcjonariuszy Straży Granicznej, organów celnych oraz inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego i żołnierzy Żandarmerii Wojskowej.

Przedmiotowa ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 37. posiedzeniu w dniu 5 marca 2009 r. w oparciu o projekt Komisji Nadzwyczajnej "Przyjazne Państwo" do spraw związanych z ograniczaniem biurokracji. Początkowo projekt zakładał całkowitą rezygnację z sankcji obligatoryjnego usunięcia pojazdu z drogi na koszt właściciela w przypadku nieokazania stosownego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia. Poprawki wprowadzone do projektu, po jego rozpatrzeniu przez sejmową Komisję Infrastruktury, zmierzały do objęcia ww. sankcją jedynie obywateli państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członków Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA). W trakcie drugiego czytania, nie zostały zgłoszone nowe poprawki. Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję Infrastruktury.

III. Uwagi szczegółowe

Opiniowana ustawa nie zawiera regulacji określających wpływ nowych przepisów na stosunki powstałe pod działaniem przepisów dotychczasowych. Wprowadzenie odpowiednich przepisów przejściowych wydaje się jednak konieczne wobec mogących się pojawić wątpliwości interpretacyjnych, czy wręcz luki w przepisach. Z dniem wejścia w życie nowelizacji przestanie bowiem obowiązywać (w stosunku do określonego kręgu podmiotów) podstawa do zatrzymania dowodu rejestracyjnego i usunięcia pojazdu z drogi. Wobec powyższego rodzi się pytanie, jakie przepisy zastosować w sytuacji, gdy zatrzymany na podstawie dotychczasowych przepisów dowód rejestracyjny nie został jeszcze zwrócony, a odholowany pojazd pozostaje na odpowiednim parkingu strzeżonym.

Zastosowanie zasady bezpośredniego działania prawa nowego (pojazd i dowód rejestracyjny zwracane są bez spełnienia żadnych dodatkowych warunków) wymagałoby, co najmniej uregulowania kwestii ponoszenia kosztów odholowania i parkowania usuniętego pojazdu oraz wyraźnego wskazania podstawy działania stosownych organów w przedmiocie zwrotu dowodu rejestracyjnego i wydania odholowanego pojazdu.

Przedstawiona poniżej propozycja poprawki przesądza, że w powyższych przypadkach będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, czyli art. 133 ustawy (odpowiedni organ zwraca zatrzymany dowód rejestracyjny po przedstawieniu dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia) oraz art. 130a ust. 7 ustawy (wydanie pojazdu umieszczonego na parkingu strzeżonym następuje po okazaniu dowodu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie).

Propozycja poprawki:

- po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

"Art. 2a. W sprawach wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe."

Szymon Giderewicz

Legislator